

bestaa i at dele Folk i Dannede og Uddannede, saaledes som om de der gik i de saakaldte lærde Skoler, skulde være de egentlig Dannede. Ogsaa her er det heldigt, at man kan vise hen til en Personlighed, til en Mand, i det offentlige Liv, der har været her i Rigsdagen, og som kan afgive Exempel paa, at man kan være en meget dannet Mand, uden at have gaaet i en lærd Skole. Jeg tror, at af alle vore mange Miniſtre, er der hidtil kun 3, som ikke have gaaet i de lærde Skoler; den ene af disse, som ikke har gaaet i en lærd Skole, men er udgaaet fra det praktiske Liv, — var Regnar Westenholz, og; Enhver, der er kommen i Berørelse med denne Mand, kunde ikke negte, at han, naar han stod overfor ham, stod overfor en gjennemdannet Mand (En. Stemme: Han har gaaet i Alsborg Latinskole.) Han har aldrig gaaet i nogen Latinskole. Men hvorledes gaar det til, at man bliver gjennemdannet i den Forstand, hvad der ganske vist er Noget i? Det er, naar man kommer ind i Livets mange Strømninger, men saaledes, at man kan bevare sit Eget. Det er en Særkjende ved Meget af den latinske Dannelse, og den lærde Skole, at Manden taber sit eget. Jeg i disse Skoler og bliver et Ekko af tillærte Skolelærere; det er den eneste Maade, hvorpaa jeg kan forklare, at Alle de, der gaa ud af Skolerne, se ud, som om de ere trukne paa en Traad, og med saa Undtagelser staa paa een Side, naar hele det øvrige Folk staar paa den anden. Naar det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds omtalte, at det ikke var Folket selv, der havde mere Sands for den danske Folkeeiendommelighed, det havde jo de Mænd vist, der stode paa den Side, hvorpaa han stod, de havde ligesaa meget national Følelse, saa vil jeg der til bemærke, at det netop er et Særkjende, at den Nationalsølelse, som de Herrer vare med at vække, skulde bruge et fremmed Navn for at føres frem, thi „national“ er et latinsk Navn i sin Rod. Derfor, jeg skal sige, hvad Forstjellen er mellem deres Nationalsølelse og deres Sands for Folkets Eiendommelighed og Andres, saa vil jeg tillade mig, for at bruge et Par fremmede Ord, at sige, at deres Nationalsølelse har mere været af negativ Natur

og de Andres mere af positiv. Jeg skal nærmere forklare dette; de have mere rettet deres Modstand imod noget Fremmed, som de dog alligevel ikke have kunnet bekæmpe, fordi de selv vare blevne stikkende i det, hvor imod det, der udtales af de Andre, som have Sands for den nordiske Folkeeiendommelighed, strømmer ud fra Folkets egen Kilde, saaledes som vi ogsaa ville se, at det bedste Sprog, der er skrevet hos os Danske, det bedste Sprog, som er hos Digterne, i Reglen aldrig findes hos dem, der have druffet meget dybt af Latinen, men hos dem, der have været de bedste Benner af Sprogets gode Land. — Jeg skal dernæst tillade mig en Bemærkning om Noget, som jeg ved forrige Behandling ikke turde gaa dybere ind paa. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds saavel som det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds omtalte nemlig Islandsk paa en efter min Mening nedsettende Maade. Saaledes som Islandsk kom til den dengang ubeboede D, var det ikke ikke noget andet Sprog end gammelt Dansk, og det blev ogsaa af selve det Folk, der skrev deroppe, kaldt den danske Tunge. Men Sproget er en ringe Ting overfor Folket, og hvad var det for Folk, der kom derop? Det var et Folk, som mere end noget andet vilde holde paa det ældgamle Frihedsliv, som var hjemme her i Norden og ikke vilde høre sig overfor de nye Former, som begyndte at komme frem, og som fra den Dag lidt efter lidt har knækket Folkfriheden her i Danmark. Naar Isælenderne i vore Dage ere blevne saaledes, at de ikke tilfredsstillte det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds, saa er det, fordi vi ere medskyldige i, ligesom Norge er medskyldig i, at den Frihedsretning, der er nedlagt i Sagaerne, og som endnu er saa frisk tilstede i dem, er bleven kvalt; netop den samme Mand, som har kvalt Folkelivet hjemme, har ogsaa været med til at kvæle det deroppe i Island. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) kastede et Ord hen til Rigsdagsmanden for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Kofod); og det var „Saxo“; der er intet Navn, jeg hellere vil benytte ved denne Leilighed end dette, thi hvis